

2541

7404

**XXI. Sprawozdanie
z czynności
w roku 1911**

**Krakowskie Ochootnicze
Towarzystwo Ratunkowe**

**Zwyczajne Walne Zgromadzenie
Członków**

odbędzie się dnia 10 marca 1912 r.

- o godzinie 4-tej po południu □
- w Sali Kliniki Okulistycznej przy ul.
- Kopernika Nr. 40. □

W razie braku kompletu odbędzie się Walne Zgromadzenie tego samego dnia o godz. 4¹/₂ po poł.

Rok
założenia
1891.

7404

KRAKOWSKIE OCHOTNICZE
TOWARZYSTWO RATUNKOWE

XXI. SPRAWOZDANIE
Z CZYNNOŚCI W ROKU 1911.

KRAKÓW 1912. NAKŁADEM T-WA RATUNKOWEGO.

☐ W KRAKOWSKIEJ DRUKARNI NAKŁADOWEJ ☐

POD ZARZĄDEM ADOLFA NOWAKA.

Zadaniem Towarzystwa ratunkowego
jest nlesienie pierwszej pomocy w na-
głych wypadkach.

Wyjątki ze statutu Krak. Ochoth. Tow. Ratunkowego.

§ 4. Członkowie Towarzystwa są trojacy : *a)* czynni, *b)* wspierający, *c)* honorowi.

II. Wspierającymi członkami mogą być ci obywatele bez różnicy płci, którzy pieniężnie wspomagają Towarzystwo :

a) członkowie założyciele płacą jednorazowo najmniej 400 koron ;

b) członkowie dobrodzieje składają jednorazowo najmniej 200 koron ;

c) członkowie dożywotni płacą najmniej również jednora-
zowo 100 koron ;

d) członkowie zwyczajni składają corocznie najmniej 8 kor.
Wkładkę tę mogą uiszczać także w odstępach ćwierćrocznych.

III. Członków honorowych mianuje Walne Zgromadzenie na przedstawienie Wydziału. Mogą nimi zostać osoby zasłużone dla Towarzystwa wprost, lub też dla idei humanitarnych, pokrewnych celom Towarzystwa.

§ 6. Każdy członek Towarzystwa ma prawo :

a) brać udział w obradach Walnego Zgromadzenia ;

b) wyboru i obieralności, podawania wniosków i głosowania ;

c) zażądać pomocy Straży Ratunkowej Towarzystwa w celu przewiezienia siebie lub członka swej rodziny z domu do jednego z zakładów leczniczych, jednak tylko po wykazaniu się świadectwem lekarza ordynującego, że pomoc Straży Ratunkowej jest dla chorego konieczną ;

d) członkowie czynni, dalej wspierający, zwyczajni i doży-
wotni mają na Walnem Zgromadzeniu po jednym głósie, człon-
kowie dobrodzieje po dwa głósy, zaś założyciele po cztery głósy.

Protector Towarzystwa z urzędu:
Prezydent miasta Dr. Juliusz Leo.

WYDZIAŁ TOWARZYSTWA W R. 1911 Z WYBORU:

Zarząd:

Prezes:

Prof. Dr. Bolesław Wicherkiewicz
c. k. Radca Dworu.

Wiceprezes:

Prof. Dr. Stanisław Braun.

Sekretarz:

Dr. Wacław Zakrzewski.

Skarbnik generalny:

Dyr. Kazimierz Jankowski.

Wydziałowi:

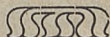
<i>Dr. Arnold Bannet</i>	<i>Red. Michał Konopiński, r. m.</i>
<i>Jan Glatzel, ryg. med., zast. sekr.</i>	<i>Feliks Nowotny, nacz. str. poż.</i>
<i>Dr. Jan Jakubowski, adwokat</i>	<i>Antoni Schröder, ryg. med.</i>
<i>Dr. Tomasz Janiszewski, fizyk m.</i>	<i>Dyr. Henryk Szatkowski, r. m.</i>

Komisya sprawdzająca:

<i>Wacław Anczyc</i>	<i>Maurycy Dattner, prez. Izby han.</i>
<i>Prof. Dr. Stanisław Pareński.</i>	

Lekarz-kierownik Pogotowia rat.:

Dr. Antoni Pachoński.

Członkowie honorowi Towarzystwa:

Dr. Arnold Bannet

Prof. Dr. Aleksander Bossowski

Prof. Dr. Stanisław Braun

Dr. Michał Śliwiński

*Prof. Dr. Bolesław Wicherkiewicz, c. k. Radca
Dworu*

*Hr. Jan Wilczek, honorowy Prezydent wiedeńskiego
Towarzystwa Ratunkowego.*

XXI. SPRAWOZDANIE

KRAKOWSKIEGO

Ochotniczego Towarzystwa Ratunkowego

za rok 1911.

Dwudziesty pierwszy rok istnienia Towarzystwa. — Wydział Twa krążący się stale nietylko około utrzymania stacyi ratunkowej, ale dokładający wszelkich usiłowań, aby działalność jej rozszerzać i w miarę środków coraz bardziej udoskonalać, może zanotować w roku ubiegłym znaczny krok naprzód na drodze rozwoju tejże stacyi.

6 czerwca ubiegłego roku — w dwudziestą rocznicę założenia krakowskiej stacyi ratunkowej — zebrał się wydział na posiedzenie nietylko po to, aby uczcić tę rocznicę, oddać cześć pamięci i zasługom założycieli i pierwszych pracowników na tem polu, ale równocześnie na posiedzeniu tem zapadły ostatecznie uchwały zmieniające i reformujące pełnienie służby ratowniczej-lekarskiej w naszym mieście.

Po wielu staraniach i wysiłkach spełniło się nareszcie jedno z gorących życzeń Wydziału: na stacyi ratunkowej utrzymywanej staraniem Towarzystwa pełnią stale służbę lekarze dyplomowani.

Dzięki odpowiedniej subwencji gminy miasta Krakowa, specjalnie na ten cel przeznaczonej, mogło Towarzystwo w lipcu ubiegłego roku przystąpić do urzeczywistnienia tego postulatu, na którego spełnienie nie pozwalały poprzednio skromne fundusze

Towarzystwa, jakkolwiek wydział od lat całego szeregu nie szczędził zabiegów w tym kierunku.

Z dniem 1 lipca 1911. r. na stacyi ratunkowej krakowskiej rozpoczęło służbę 6-ciu stałych lekarzy pogotowia.

Służba ratownicza na stacyi unormowana jest obecnie w ten sposób, iż stale w dzień i w nocy pełni służbę jeden lekarz i jeden z rygorozantów medycyny jako t. zw. dyżurny, a w porze dziennej nadto jeden ze słuchaczy V-go roku wydziału lekarskiego jako t. zw. asystent pogotowia. Do wszelkich nagłych wypadków (na pierwszy wyjazd) wyjeżdża stale lekarz i to zwykle w towarzystwie owego asystenta.

O zupełnej reorganizacyi służby lekarskiej na stacyi ratunkowej w tym kierunku, iżby wyłącznie lekarze — ewentualnie stale po dwóch — pełnili służbę ratowniczą, wydział na razie nawet nie myśli, gdyż taka reforma pociągnęłaby musiała za sobą znaczne bardzo wydatki, które w obecnym budżecie Towarzystwa nie mogłyby żadną miarą znaleźć pokrycia.

Tutaj zaznaczyć wypada, że oprócz wydatków na utrzymanie stacyi, na opatrunki, leki i t. p., dalej na utrzymanie całego taboru Towarzystwo także i na opłacenie dyżurów lekarskich do subwencyi przeznaczonej specjalnie na ten cel przez gminę miasta Krakowa dokłada znaczną kwotę z zebranych funduszów. I tak wydatki na dyżury wyniosły w drugim półroczu r. 1911 (od lipca t. j. od czasu, kiedy wprowadzono lekarzy — po koniec stycznia) około 6400 kor.; subwencya zaś miejska na ten cel wynosiła 3600 kor. W projekcie budżetu miejskiego na rok 1912 figuruje na ten cel kwota 7200, lecz w tym roku przy dyżurach lekarskich przez cały rok trwających (w ubiegłym roku tylko przez pół roku — dopiero od lipca) wydatki na dyżury wyniosą przeszło 13000 kor.; pozostanie zatem znowu znaczna kwota do pokrycia z funduszów pochodzących z innych źródeł.

Przechodząc w dalszym ciągu do sprawozdania z roku ubiegłego wymienić w pierwszym rzędzie należy hojny dar Krakowskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń. Rada Nadzorcza wymienionego Towarzystwa, chcąc uczcić 50-letnią rocznicę powstania tej tak pożytecznej instytucyi, rozdała z jej dochodów znaczne bardzo kwoty na rozmaite cele użyteczności publicznej, a między innymi Towarzystwu naszemu przyznała kwotę 10 tysięcy koron. Hojnym tym darem, za który prezes naszego Towarzystwa wyraził już swego czasu gorące podziękowanie kierowni-

kom instytucji, a obecnie w niniejszym sprawozdaniu raz jeszcze wypowiedzieć musimy wyrazy podziękii, powiększyło Krakowskie Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń nasz, stosunkowo skromny bardzo, fundusz na budowę własnego domu Towarzystwa Ratunkowego.

Potrzebę budowy własnego domu motywowano już i omawiano niejednokrotnie w podaniach i memoriałach do Rady miasta a także innych instytucji, w prasie i przede wszystkim w rocznych sprawozdaniach, ostatnio obszernie w sprawozdaniu z poprzedniego roku. Tutaj tylko dodać wypada, że z chwilą wprowadzenia w roku ubiegłym dyżurów lekarskich na pogotowiu ta straszna ciasnota i niewygodna obecność lokalu stacji ratunkowej jeszcze bardziej daje się odczuwać tak, że do owych omawianych już poprzednio zarówno licznych jak i bardzo ważnych momentów, przemawiających za koniecznością budowy własnego domu w jak najbliższej przyszłości przybył jeszcze jeden więcej — i to nie bez znaczenia: — konieczność odpowiedniego pomieszczenia dla pełniących dniem i nocą służbę lekarzy.

Wydział Towarzystwa, doznający od Krakowskiej Rady miejskiej stale tak wydatnego poparcia w podjętej przez się pracy, może żywić nadzieję, że gmina miasta Krakowa i w tym względzie poprze usiłowania Towarzystwa Ratunkowego i przez przyznanie mu bezpłatnie odpowiedniego placu umożliwi już w krótkim czasie dojście do skutku budowy własnego domu Towarzystwa.

Z uznaniem podnieść należy, że oprócz nowo wprowadzonej subwencji na dyżury lekarskie — Rada miasta Krakowa stosownie do obszernie umotywowanego podania Wydziału naszego Towarzystwa, podniosła w roku ubiegłym zwykłą subwencję roczną (na utrzymanie stacji ratunkowej) do kwoty 3000 koron, dając tem wyraz, iż uznaje istotnie, że zakres działania pogotowia ratunkowego skutkiem powiększenia miasta wzrósł bardzo znacznie.

Nietylko dowodów uznania, ale wydatnego poparcia materialnego doznało Towarzystwo nasze w roku ubiegłym od szeregu instytucji, a także i osób prywatnych, bądź to przez podwyższanie subwencji, datków i wkładek bądź też przez pozyskanie nowych członków wspierających których w roku sprawozdawczym przybyło kilkudziesięciu.

W roku ubiegłym pozyskaliśmy nadto dwóch nowych członków wspierających w osobach pp.: Wacława Anczyca, będącego zresztą oddawna członkiem wspierającym i archit. Adama Czunki radcy miejs. Radca Gust. Gers. Bazes

przystępując na członka wspierającego złożył oprócz rocznej wkładki 10 Kor. jednorazowo datkę w kwocie 50 koron.

Gdy mowa o podwyższeniu subwencji, względnie datków, na pierwszym miejscu wymienić należy Kasę Oszczędności miasta Krakowa, której Wydział Wielki przyznał Towarzystwu naszemu w roku ubiegłym z jej dochodów kwotę 1000 koron, za co niniejszem wyrażamy mu gorące podziękowanie.

Dalej podwyższyła wkładkę ze 100 na 200 Kor. Miejska Kasa chorych w Krakowie, Cech blacharzy podwyższył wkładkę do kwoty 50, Kasa chorych drukarzy i litografów do kwoty 40 Kor. i t. d.

Wydział poczuwa się do miłego obowiązku wyrażenia wdzięczności i serdecznego podziękowania wszystkim tym instytucjom i osobom, które Towarzystwo nasze darzyły poparciem.

W pierwszym rzędzie dziękujemy zarówno za subwencje pieniężne jak za liczne świadczenia w naturze gminie miasta Krakowa. Podziękowanie to gorące wyrazić musimy tak dostojnemu Prezydium miasta, odnoszącemu się zawsze przychylnie do spraw Towarzystwa Ratunkowego, jak całej świetnej Radzie miejskiej, otaczającej je również życzliwą opieką, a niemniej Dyrekcyi, p. p. Radcom Magistratu i kierownikom poszczególnych biur, którym w naszych staraniach i zabiegach około dobra Towarzystwa niejedno mamy do zawdzięczenia.

Dalej — oprócz wymienionych już: Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń, i Kasy Oszczędności miasta Krakowa — wyrazy podziękowań za subwencje i datki należą się: Wysokiemu Sejmowi Krajowemu, gminie miasta Podgórze, Dyrekcyi kolei państwowej, Krakowskiej Powiatowej Kasie oszczędności, Towarzystwu dla kredytu hipot. i osobistego i wszystkim ofiarodawcom. — Szczegółowy wykaz subwencji, datków i darów zamieszczono w końcowej części niniejszego sprawozdania, po spisie członków wspierających (str. 44).

Tutaj wypada nam jeszcze wyrazić podziękowanie w imieniu pełniących służbę na stacyi ratunkowej lekarzy i dyżurnych za bezpłatne nadsyłanie pism Redakcyom: „Czasu“, „Gazety poniedziałkowej“, „Głosu Narodu“, „Ilustrowanego Kuryera Codziennego“, „Naprzodu“, „Nowej Reformy“, „Nowin“, „Postępu okulistycznego“, „Przeglądu lekarskiego“ i „Słowa lekarskiego“.

Sprawozdanie kasowe za rok ubiegły wykazuje nadwyżkę stosunkowo nawet znaczną, nie spełniły się tedy — na szczęście —

dosyć pesymistyczne zapowiedzi zeszłoroczne. Zauważyć jednak równocześnie należy, że nadwyżka owa — po odtrąceniu od niej 10 tysięcy koron*), — w znacznej mierze powstała z tego powodu, iż w roku ubiegłym wszelkie wydatki na konieczne nawet inwestycje zostały ograniczone do minimum. Wydział powodował się w tym względzie wielką oszczędnością i ostrożnością ze względu na niedobór w roku poprzednim. Dlatego też rozchody na naprawy i uzupełnienia w taborze i inwentarzu były mniejsze aniżeli wynosiły istotne ubytki i braki z powodu użycia lub zniszczenia w tymże inwentarzu i taborze. Wobec tego w roku obecnym czekają Towarzystwo bardzo znaczne wydatki: w pierwszym rzędzie na sprawienie nowego wozu (karetki ratunkowej), którego potrzeba dawała się w ubiegłym roku odczuwać i który zresztą z tego względu już w zeszłym roku zamówiono; nadto na uzupełnienie i sprawienie nowych przyrządów i narzędzi, zmontowanie nowego kufra z przyborami i t. d. tak, że nadwyżka owa pozostająca z ubiegłego roku zaraz w pierwszej połowie obecnego w przeważnej części zostanie wyczerpana.

*) 10.000 koron, to ten jednorazowy jubileuszowy dar Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń, który przeznaczony do funduszu budowy własnego domu Towarzystwa Ratunkowego, nie może wchodzić w rachubę przy omawianiu zwykłych rocznych dochodów i wydatków.

Zmarli

z pośród członków czynnych :

Jan Justowiecki, ryg. med.
Stanisław Surzyński, ryg. med.
Dr. Leopold Welecki

z pośród członków wspierających :

Wacław Ciechanowski
J. Holzer
Dr. Michał Ichheiser
Albert Mendelsburg
Henryk Schwarz
Zenon Słonecki
Dr. Józef Zanietowski
Eks. Ignacy Zborowski.

Cześć ich pamięci.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POGOTOWIA.

W roku sprawozdawczym mamy do zanotowania — podobnie jak co roku od lat już szeregu — pewien przyrost interwencji Pogotowia ratunkowego. Załączona tablica (Tab. 1.) ilustruje rozwój działalności Pogotowia z roku na rok od założenia Towarzystwa. Przyrost w roku ostatnim nie jest wprawdzie ani w części tak znaczny jak w roku poprzednim, nic w tem jednak dziwnego. Rok poprzedni — 1910 — był rokiem pod tym względem wyjątkowym: na ten tak znaczny przyrost roczny — bo przekraczający 1000 — wpłynęło w pierwszym rzędzie powstanie Wielkiego Krakowa przez przyłączenie do miasta gmin podmiejskich, a nie bez znacznego wpływu na ilość interwencji pogotowia pozostawały także lipcowe uroczystości grunwaldzkie i połączone z niemi wielki napływ do Krakowa osób z różnych stron w miesiącach letnich, jak to zeszłoroczne zestawienia statystyczne z owych miesięcy dowodnie wykazują. Rok sprawozdawczy — 1911 — rok na ogół dosyć spokojny, bez żadnych nadzwyczajnych wydarzeń, wykazujący 6.163 interwencji Pogotowia ratunkowego, daje w porównaniu z poprzednim (1910 — 6.009) różnicę 154.

Przy zestawianiu tablic statystycznych i omawianiu ich zachowano w obecnym sprawozdaniu układ i porządek podobny jak w roku poprzednim.

Z umieszczonej poniżej tablicy (Tab. 2) wynika, że największą liczbę zarówno wezwań jak i interwencji wykazuje miesiąc maj i to szczególnie w porze dziennej, natomiast w nocy najczęściej wzywano pogotowia w lipcu. Stale największej liczby wypadków dostarczają miesiące wiosenne i letnie, mniej już je-

Tab. 2.

M i e s i ą c	Ilość wezwań	Ilość wypadków		
		w dzień	w nocy	ogółem
Styczeń	447	353	107	460
Luty	386	332	87	419
Marzec	470	371	118	489
Kwiecień	514	413	116	529
Maj	578	468	125	593
Czerwiec	548	401	164	565
Lipiec	560	395	170	565
Sierpień	472	346	131	477
Wrzesień	463	370	121	491
Październik	506	428	116	544
Listopad	486	413	102	515
Grudzień	433	402	114	516
Ogółem w ciągu roku	5.863	4.692	1.471	6.163
Od założenia T-wa (1891)	—	49.236	18.114	67.350

Wypadków w dzień 76·13%
 „ w nocy 23·87%

sienne, a najmniej zimowe. Jakkolwiek ilość interwencji w nocy w stosunku do wezwań w porze dziennej nieco się procentowo zmniejszyła w porównaniu z rokiem poprzednim, to jednak wezwania w porze nocnej i tak są stosunkowo dosyć częste, jeżeli się zważy, że np. w miesiącu lipcu ilość przeciętna interwencji na jedną noc wykazuje 5—6 wypadków.

W tablicy następniej uwidoczniiono na czyje wezwanie, względnie zgłoszenie, pogotowie udzielało pomocy.

Tab. 3.

Miesiąc	Wezwania				Razem
	Osób prywatnych	Lekarzy	Organów policyjnych	Instytucji i fabryk	
Styczeń . . .	294	73	32	48	447
Luty . . .	277	67	21	21	386
Marzec . . .	338	66	37	29	470
Kwiecień . . .	351	80	43	40	514
Maj . . .	430	64	54	30	578
Czerwiec . . .	392	70	53	33	548
Lipiec . . .	401	48	63	48	560
Sierpień . . .	332	55	53	32	472
Wrzesień . . .	333	53	36	41	463
Październik . . .	351	63	41	51	506
Listopad . . .	321	84	29	52	486
Grudzień . . .	272	80	34	47	433
Razem . . .	4.092	803	496	472	5.863

Wezwania osób prywatnych stanowią 69·80⁰/₀

„ lekarzy „ 13·69⁰/₀

„ organów policyi „ 8·46⁰/₀

„ instytucji i fabryk „ 8·05⁰/₀

Rok ubiegły wykazuje pewien nietylko bezwzględny, ale i procentowy przyrost wezwań lekarzy, a także w porównaniu z poprzednim rokiem przyrost wezwań instytucji i fabryk i to nawet znaczny. Zawsze jednak przemożną większość wezwań — podobnie zresztą jak co roku — stanowią wezwania osób prywatnych, które najczęściej bez żadnego pośrednictwa zgłaszają się wprost na stację ratunkową, wiedząc same dobrze, gdzie najprędzej mogą znaleźć pomoc w nagłych wypadkach.

Z zestawienia liczb interwencji pogotowia na stacji ratunkowej i poza stacją, w dzień i w nocy (Tab. 4.) wynika w porównaniu z rokiem ubiegłym zachowanie na ogół podobnego stosunku i przyrost dosyć równomierny we wszystkich tych rubrykach. Procentowo zwiększyła się nieco ilość wyjazdów, a jeszcze wyraźniej cyfra, wyrażająca procentowo liczbę wypadków, w których pomocy udzielono poza stacją.

Tab. 4.

Miesiąc	Ilość wyjazdów	Udzielono pomocy					
		poza stacją			na stacyi		
		w dzień	w nocy	razem	w dzień	w nocy	razem
Styczeń	231	201	43	244	152	64	216
Luty	202	184	51	235	148	36	184
Marzec	225	181	63	244	190	55	245
Kwiecień	284	240	59	299	173	57	230
Maj	283	243	55	298	225	70	295
Czerwiec	253	205	65	270	196	99	295
Lipiec	234	171	68	239	224	102	326
Sierpień	212	152	65	217	194	66	260
Wrzesień	218	185	61	246	185	60	245
Październik	242	235	45	280	193	71	264
Listopad	247	233	43	276	180	59	239
Grudzień	240	274	49	323	128	65	193
Razem	2.871	2.504	667	3.171	2.188	804	2.992

Wyjazdów 46·60%

Udzielono pomocy poza stacją 51·45%

„ „ na stacyi 48·55%

Przechodzimy do rozpatrzenia ilości wypadków w poszczególnych dniach w tygodniu. — Tab. 5. — W tablicy tej podano dla każdego dnia w tygodniu w poszczególnych miesiącach cyfry przeciętne. Wynika z niej, że w roku ubiegłym najruchliwsze bywały dni poniedziałkowe, najmniej zaś czynności dostarczały pogotowiu ratunkowemu czwartki, — stosunki zatem podobne jak to wykazywały lata dawniejsze n. p. 1908 i 1909. Jakkolwiek liczb z owych lat nie powinno się może bezpośrednio porównywać z liczbami niniejszej tablicy, — gdyż układ tego właśnie zestawienia w roku zeszłym zmieniono, uważając obecny układ za racjonalniejszy i lepiej oddający rozdział wypadków na poszczególne dni, — to jednak wynikające z tej zmiany przypuszczalne pomyłki nie mogą być znaczne i porównanie nie jest niemożliwe. — Bez względu największą ilość wypadków na dobę w ubiegłym roku wykazują poniedziałki w miesiącu maju, na drugim miejscu stoją soboty

Tab. 5.

Miesiąc	Niedziela	Poniedz.	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Przeciętna ilość wypadków na dobę
Styczeń	13	16	17	16·5	10·5	13·2	17·2	15
Luty	14·5	15·5	17·7	15	11	13·2	17·7	15
Marzec	13·2	17·7	14·2	14	18·2	17	15·5	16
Kwiecień	15·4	20·5	18·7	18	11·7	20	19·2	18
Maj	17·7	26·2	20·2	19·4	14·7	18	15·5	19
Czerwiec	16·7	18·5	20·7	18	15	19	24·2	19
Lipiec	16·6	20·8	17·2	17·7	19	17	19	18
Sierpień	15	16·2	15·4	17	14·4	13·2	16·5	15
Wrzesień	15	20·7	15	16·7	11·2	16·2	15	16
Październik	14	22	19	17	13	13	24	17
Listopad	16	19	14	16	17·2	19·5	19	17
Grudzień	13	26	14	20	14	15	16	17
Przeciętna ilość wypadków na każdy dzień w tygodniu całego roku 1911	15	20	17	17	14	16	18	17

czerwcowe, najmniejszą zaś ilość interwencji dają czwartki w styczniu.

W zestawieniu według płci osób, którym pogotowie w roku 1911 udzielało pomocy (Tab. 6.), nie występują znaczniejsze różnice, jeżeli się uwzględni jedynie stosunek ilości mężczyzn do ilości kobiet; natomiast bardzo znacznie wzrosła liczba dzieci. Liczba wyrażająca ilość dzieci na 100 wypadków wahająca się w ostatnich kilku latach w bardzo ciasnych stosunkowo granicach i wynosząca stale około 8%, wzrosła w roku ubiegłym do 13% — bezwzględnie z 484 na 790. — Bardzo nieznaczną różnicę wykazuje liczba oznaczająca ilość fałszywych alarmów. Liczba ta waha się stale około 1·5% lub też niewiele cyfrę tę przekracza. Tutaj powtórzyć należy w odniesieniu do owych t. zw. fałszywych alarmów to samo, co zaznaczono w sprawozdaniu z roku poprzedniego, iż nazwa ta dla tej kategorii niewłaściwa, a przynajmniej nieściśła. Najczęściej chodzi o wypadki, w których ktoś istotnie zasłabł, ale był to tylko stan chwilowy tak,

Tab. 6.

	Z ogólnej liczby wypadków				
	udzielono pomocy				fałszywych alarmów
	mężczyznom	kobietom	dzieciom	ogółem	
Styczeń	268	140	48	456	4
Luty	242	129	44	415	4
Marzec	262	147	71	480	9
Kwiecień	305	151	64	520	9
Maj	345	168	74	587	6
Czerwiec	337	158	61	556	9
Lipiec	323	163	64	550	15
Sierpień	299	104	61	464	13
Wrzesień	272	141	69	482	9
Październik	307	151	80	538	6
Listopad	295	135	78	508	7
Grudzień	271	163	76	510	6
Ogółem w ciągu roku 1911	3·526	1·750	790	6·066	97
Od założenia Towarzystwa	40·496	20·619	5·262	Do r. 1898 fałszywych alarmów nie notowano 66·377 973	

Fałszywe alarmy stanowią 1·57⁰/₀ liczby wezwań

Z liczby osób, którym udzielono pomocy

mężczyźni stanowią 58·13⁰/₀

kobiety „ 28·85⁰/₀

dzieci „ 13·02⁰/₀

iż nie zachodziła potrzeba interwencji pogotowia, gdyż już przed jego przybyciem otoczenie okazało dostateczną pomoc danej osobie. Są więc te wezwania uwidocznione w naszej statystyce jako fałszywe alarmy tylko dowodem zbyt nieraz gorliwości, czy troskliwości otoczenia przy jakimś drobnym wypadku, a nie wynikiem złej woli. Ze świadomym fałszywym alarmem podobnie jak z symulacją, spotyka się pogotowie stosunkowo bardzo rzadko.

Z kolei przystępujemy do rozpatrzenia danych o wieku i rodzaju zajęcia osób, którym pogotowie udzielało pomocy.

Tab. 7.

	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	Razem
Mężczyźni :													
w wieku lat 14—20	59	63	74	69	83	93	87	79	67	72	87	75	908
21—30	84	81	84	100	96	99	102	92	83	89	88	79	1077
31—40	43	37	36	47	52	55	62	39	44	48	42	49	554
41—50	33	28	25	32	54	35	29	36	36	44	25	27	404
51—60	22	8	12	24	20	27	22	34	15	17	11	18	230
61—70	5	4	8	8	10	11	7	3	13	9	2	2	82
71—80	7	10	4	2	6	5	2	3	1	—	4	—	44
81—	1	1	2	1	4	1	1	3	—	1	2	—	17
Niewiadomo	14	10	17	22	20	11	11	10	13	27	34	21	210
Kobiety :													
w wieku lat 14—20	29	26	27	28	31	30	31	19	25	24	22	29	321
21—30	43	31	36	43	40	37	47	29	35	40	33	41	455
31—40	18	28	23	25	30	37	30	21	30	38	31	42	353
41—50	12	13	12	23	18	17	17	13	19	21	19	20	204
51—60	13	10	12	9	20	14	9	5	11	11	14	9	137
61—70	8	12	10	11	6	9	9	6	—	6	7	10	94
71—80	4	4	4	8	4	6	6	5	6	4	5	9	65
81—	3	1	3	—	3	—	2	2	5	—	4	2	25
Niewiadomo	10	4	20	4	16	8	12	4	10	7	—	1	96
Dzieci :													
do lat 14	48	44	71	64	74	61	64	61	69	80	78	76	790
Razem													6066

Tab. 8.

	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	Razem
Mężczyźni :													
Urzędnicy	8	8	5	11	6	13	9	10	5	8	6	7	96
Zawody wolne	8	4	8	11	4	11	8	13	4	6	4	4	85
Uczniowie szkół śred. i wyższych	28	32	21	27	27	28	22	8	16	27	28	21	285
Wojskowi	4	—	3	7	1	8	6	4	—	3	3	1	40
Kupcy i przemysłowcy	3	5	3	4	12	6	1	5	6	9	3	2	59
Pomocnicy handlowi .	6	3	10	13	15	10	13	16	7	9	14	2	118
Rzemieślnicy	69	63	76	86	96	89	87	82	79	80	101	85	993
Robotnicy (wyrobnicy, służący, stróże itp.)	92	91	71	91	104	109	123	117	112	123	107	124	1264
Inne zajęcia	22	13	31	39	54	36	36	33	29	20	19	8	340
Bez zajęcia (żebracy, aresztanci i t. p.) . .	17	8	7	8	11	19	9	3	10	7	4	3	106
Nie wiadomo	11	15	27	8	15	8	9	8	4	15	6	14	140
Razem	268	242	262	305	345	337	323	299	272	307	295	271	3526
Kobiety :													
Bez ściśle określonego zajęcia (mężatki, wdowy, panny przy rodzicach)	57	57	42	58	55	62	50	39	54	62	74	76	686
Nauczycielki i urzęd- niczki	1	2	2	1	3	1	2	—	2	—	2	2	18
Uczennice szkół średn. wyższych	—	6	2	6	4	1	1	—	4	—	2	—	26
Sklepowe i szwaczki	6	5	6	6	7	4	8	3	5	7	—	3	60
Służące	28	14	18	33	23	25	25	17	21	20	23	22	269
Wyrobnice i robotnice	10	8	28	21	18	26	27	23	19	21	15	21	237
Inne zajęcia	6	8	11	5	24	16	17	6	9	6	1	7	116
Bez zajęcia	16	3	5	12	11	10	13	8	7	13	8	4	110
Prostytutki	4	5	6	4	2	2	5	3	4	5	—	2	42
Nie wiadomo	12	21	27	5	21	11	15	5	16	17	10	26	186
Razem	140	129	147	151	168	158	163	104	141	151	135	163	1750
Dzieci :													
Chłopcy	36	23	48	41	49	37	45	41	37	46	45	39	487
Dziewczęta	12	21	23	23	25	24	19	20	32	34	33	37	303
Razem													6066

Tablice powyższe nie wymagają zbyt szczegółowego omawiania. Czytelnik sam może łatwo wyprowadzić nasuwające się wnioski. Przy porównaniu z odpowiednimi tablicami z roku poprzedniego zauważyć można, że rubryki wieku mężczyzn od lat 14 do 20 i 21—30 wykazują pewne przyrosty, zwłaszcza zaś pierwsza z nich, natomiast dalsze dwie wykazują zmniejszenie się ilości wcale znaczne i to szczególnie kategoria wieku: „lat 31—40”. Ugrupowanie tych liczb w roku ostatnim jest w ten sposób bardziej podobne do ugrupowania w latach dawniejszych, a przede wszystkim do roku 1909, — aniżeli do roku 1910, który i pod tym względem odbiegał nieco od poprzednich lat.

Na ogół można stwierdzić, podobnie jak w latach dawniejszych, że najczęściej potrzebują pomocy pogotowia ratunkowego mężczyźni, rzemieślnicy i robotnicy w wieku lat 20—30. W roku sprawozdawczym można zauważyć pewne zmniejszenie się ilości interwencji pogotowia wśród warstw należących do t. zw. inteligencji, a więc wśród urzędników, zawodów wolnych i t. d.

Rodzaje wypadków.

Tab. 9.

Miesiąc	Przypadki wewnętrzne	Przypadki chirurgiczne	Porody i poronienia	Cierpienia umysłowe	Zamachy samobójcze	Stwierdzono śmierć	Simulacja	Przewieziono chorych	Razem
Styczeń . . .	43	250	7	8	9	5	1	133	456
Luty	35	223	3	14	8	4	—	128	415
Marzec	52	281	3	7	5	6	4	122	480
Kwiecień . . .	52	300	4	4	5	5	2	148	520
Maj	59	356	7	11	8	4	6	136	587
Czerwiec . . .	60	352	6	10	8	5	2	113	556
Lipiec	55	377	3	5	3	1	2	104	550
Sierpień . . .	38	303	2	4	6	4	1	106	464
Wrzesień . . .	57	279	4	1	7	3	2	129	482
Październik .	56	306	1	3	2	6	2	162	538
Listopad . . .	26	291	2	1	7	4	—	177	508
Grudzień . . .	32	232	8	3	10	3	1	221	510
Ogółem . . .	565	3550	50	71	78	50	23	1679	6066
Od założenia Towarzystwa }	11546	33632	1790	1237	988	549	417	16217	66376

Bardzo znaczną większość, jak zresztą stale co roku, stanowią przypadki chirurgiczne; wynoszą one blisko 60% wszystkich wypadków. Jeżeli pominiemy tutaj omawianie przewieżeń chorych, o czem będzie mowa pod koniec tej części niniejszego sprawozdania, — to na drugim z kolei miejscu po przypadkach chirurgicznych występują przypadki wewnętrzne, których ilość w roku ubiegłym w porównaniu z poprzednim znacznie się zmniejszyła. Wyraźnie również zmniejszyła się ilość porodów i poronień, przy których interweniowało pogotowie.

Przypadki wewnętrzne w roku 1911 bardziej równomiernie były rozłożone na poszczególne miesiące, aniżeli w latach dawniejszych. Wprawdzie i w tym roku przewaga występowała w miesiącach letnich, ale nie tak znaczna, jak w roku poprzednim, — kiedy to sam miesiąc lipiec dostarczył takich przypadków 106, podczas gdy w roku 1911 najwyższa liczba miesięczna wynosiła 60, a to w czerwcu.

Tab. 10.

Przypadki wewnętrzne	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	Razem
	Ogólne osłabienie i wycieńczenie . . .	2	2	4	5	4	5	11	—	3	3	1	3
Omdlenie	3	3	2	5	5	4	9	3	4	1	—	—	39
Ataki duszności	4	—	2	—	4	1	—	—	—	1	1	1	14
Zaburzenia sercowe . .	2	1	3	2	5	3	1	1	1	1	1	3	24
Krwotoki wewnętrzne (gruźlica, wrzód okrągły)	4	—	5	—	1	4	—	2	3	5	—	2	26
Udary mózgowie i porażenia	3	2	2	1	4	1	—	—	1	—	—	—	14
Nerwobóle, shock . . .	—	3	—	3	—	2	1	1	—	—	2	2	14
Epilepsja i histerya . .	4	12	3	10	8	12	6	1	6	9	6	2	79
Zaburzenia przewodów pokarmowego	6	1	7	5	8	9	4	10	25	12	6	4	97
Zatrucia przypadkowe (pokarm. i lekarstw.)	—	—	2	1	3	1	2	2	1	4	1	1	18
Zatrucie alkoholem . . .	9	8	13	14	9	12	13	14	6	12	6	10	126
Zatrucie gazami	1	1	2	2	1	—	—	1	4	—	2	1	15
Stany gorączkowe . . .	1	1	4	2	6	3	3	2	1	4	—	2	29
Przypadki bez ścisłego oznaczenia . . .	4	1	3	2	1	3	5	1	2	4	—	1	27
Razem	43	35	52	52	59	60	55	38	57	56	26	32	565

Z pośród przypadków wewnętrznych największą część stanowią u nas stale, od lat szeregu, zatrucia alkoholem. Ilość ich

i w tym roku była stosunkowo bardzo znaczna, jakkolwiek bezwzględnie mniejsza, aniżeli w roku poprzednim. Na drugim miejscu idą zwykle napady epileptyczne (i histeryczne); w tym roku jednak, — jakkolwiek również wcale liczne, — zeszyły one na trzecie miejsce. Liczbę owych napadów przewyższyła w tym roku pozostająca zwykle na trzecim miejscu ilość zaburzeń przewodu pokarmowego, wzrósłszy nietylko procentowo, ale i bezwzględnie. Szczególniej znacznej ilości tych zaburzeń (25) dościerzył miesiąc wrzesień. — Nie notujemy w roku ubiegłym ani jednego wypadku udaru słonecznego; rok poprzedni wykazywał 4 wypadki tego rodzaju.

Tab. 11.

Przypadki chirurgiczne	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	Razem
	Wstrząśnienia mózgu	—	—	1	4	—	3	1	1	3	1	1	—
Oparzenia	8	4	9	7	6	8	11	10	10	9	15	8	105
Odmrożenia	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Zmiażdżenia i oderwania (palców, całych kończyn) . .	5	—	4	6	5	6	2	3	9	4	6	2	52
Złamania	10	14	8	18	20	11	10	4	16	14	13	4	142
Zwichnięcia i nadwichnięcia	6	6	4	8	13	6	9	4	5	4	10	—	75
Zranienia	151	112	162	153	202	199	205	183	157	163	172	133	1992
Stłuczenia, obrzęki, krwiaki, sińce, wyprzenia	24	20	33	27	28	33	53	34	22	33	34	37	378
Zdarcia naskórka . .	19	17	21	25	22	31	28	24	16	20	8	16	247
Krwawienie z ran, żyłaków, nosa . . .	9	9	13	13	13	16	9	7	7	11	6	10	123
Ciała obce	10	17	19	29	35	27	37	28	26	38	18	13	297
Przypadki dentystyczne	6	7	7	6	9	9	9	5	7	9	8	9	91
Zatrzymanie moczu .	2	2	—	4	3	3	3	—	1	—	—	—	18
Razem . .	250	223	281	300	351	352	377	303	279	306	291	232	3550

Z tablicy tej wynika, że:

przypadki zranień	stanowią 56·11%
„ służeń	„ 10·65 „
„ ciał obcych	„ 8·36 „
„ zdać naskórka	„ 6·95 „
„ złamań	„ 4·00 „
„ krwawień z ran	„ 3·46 „
„ oparzeń	„ 2·96 „
„ dentystryczne	„ 2·56 „
„ zwichnięć	„ 2·12 „
„ zmiażdżeń	„ 1·47 „
„ zatrzymania moczu	„ 0·50 „
„ wstrząśnięć mózgu	„ 0·43 „
„ odmrożeń	„ 0·43 „

Jeżeli porównamy te liczby procentowe z podobnymi z poprzedniego sprawozdania, to przekonamy się, że stosunki utrzymują się dosyć zbliżone. Największy stosunkowo przyrost wykazując złamania, których ilość z zeszłorocznej liczby 100 podniosła się do 142, a procentowo z 2·79% do 4%; znaczniejszy także stosunkowo przyrost widnieje w rubryce „przypadki ciał obcych“. Największą rubrykę, bo przeszło połowę wszystkich chirurgicznych wypadków stanowią stale zranienia. W roku ubiegłym pojawiła się znowu rubryka odmrożeń z 15 wypadkami — wszystkie w lutym; w poprzednim roku nie notowało pogotowie ani jednego odmrożenia. W ostatnich latach zresztą wogóle przypadki odmrożeń nie zdarzały się często; jedynie rok 1907 wykazuje ich aż 107.

Pewną część obrażeń stanowią stale uszkodzenia zadane w bójkach. Zamieszczona poniżej tabelka stwierdza w roku sprawozdawczym znaczną poprawę w tym względzie w porównaniu zarówno z rokiem przedostatnim jak i z poprzednimi.

Tab. 12.

Uszkodzeń w bójkach doznali :	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	Razem
Mężczyźni . .	19	10	11	14	10	12	18	8	11	18	9	15	155
Kobiety	1	—	3	1	1	1	4	3	3	4	8	2	31
Razem . .	20	10	14	15	11	13	22	11	14	22	17	17	186

Pośród zranień widoczna jest bardzo znaczna przewaga ran ciętych — powtarza się to stale co roku — potem z kolei idą rany tłuczone. W roku ubiegłym stosunek wzajemny poszczególnych rodzajów zranień uległ — w porównaniu z poprzednim rokiem — pewnym ale niezbyt znacznym zmianom: znacznieszy przyrost wykazują rany tłuczone, a potem rany darte i szarpane; ilość zaś ciętych i miażdżonych zmniejszyła się nieco.

W dziale zwichnięć przybyło w roku ubiegłym 2 zwichnięcia szczęki — w poprzednim roku nie było ani jednego — a zmniejszyła się znacznie liczba zwichnięć w stawie skokowym; zresztą stosunek wzajemny poszczególnych rodzajów zwichnięć podobny jak dawniej — przeważają jak zwykle zwichnięcia w stawie nadgarstkowym.

Ilość złamań wzrosła w roku ubiegłym — jak to już wyżej zaznaczono — znacznie, a wśród nich zarówno największą ilość jak i największy przyrost tej ilości wykazują złamania kończyn dolnych.

ZAMACHY SAMOBÓJCZE.

Księga wypadków prowadzona na stacyi naszego Pogotowia ratunkowego, pozwala na zestawienie najbardziej do prawdy zbliżonych, statystycznych danych o zamachach samobójczych dokonanych w Krakowie i w najbliższej okolicy. Zestawienie to może być kompletniejsze, aniżeli zestawienia klinik lub oddziałów szpitalnych, które posiadają wiadomości o pewnej tylko części zamachów, czy też nawet zakładu medycyny sądowej, gdzie dostają się już tylko zwłoki samobójców, a uchodzić musi jego kontroli część znaczna zamachów bez wyniku śmiertelnego. Nie jest jednak i ta nasza statystyka bezwzględnie wierna, gdyż część zamachów z natychmiastowym wynikiem śmiertelnym, do których pogotowia już nie wzywano — a bywają przecież i takie — nie znajduje w niej uwzględnienia. Z innego jeszcze względu nie mogły zestawienia te statystyczne, w sprawozdaniach Pogotowia zamieszczane, dawać w dawniejszych latach zupełnie prawdziwego wyobrażenia o ilości wypadków śmiertelnych. Przypadki otruc np. truciznami powolnie działającymi, jak niemniej inne przypadki zamachów samobójczych, przy których wynik śmiertelny następował dopiero w jakiś czas po samym zamachu, usu-

wały się z pod kontroli Pogotowia. Pogotowie odwoziło nieraz ludzi w bardzo nawet ciężkim już stanie po zamachu do kliniki, czy szpitala, ale z tą chwilą traciło najczęściej wszelkie o dalszym przebiegu informacje i niejednokrotnie nie miało wiadomości o wyniku śmiertelnym, chociaż ten istotnie nastąpił.

W sprawozdaniu za rok ubiegły postanowiono tej zupełności naszego zestawienia zapobiedz i, o ile to tylko jest możliwe, także i rubrykę śmiertelności przy zamachach samobójczych uzupełnić. W tym celu postarano się dowiedzieć w klinikach i w oddziałach szpitalnych o dalszych losach przewiezionych tamże przez Pogotowie samobójców. W związku z tem cyfra oznaczająca procentowo ilość wypadków z wynikiem śmiertelnym wzrosła w roku ubiegłym wybitnie.

Ilość zamachów samobójczych w roku 1911 zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim z 90 na 78.

Tab. 14.

R o d z a j	Syczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	R a z e m	Przypadki śmiertelne
	m. k.	m. k.	m. k.	m. k.	m. k.	m. k.	m. k.	m. k.	m. k.	m. k.	m. k.	m. k.	m. k.	
Otrucia	2 3	3 4	2 —	1 2	— 3	— 3	— 3	— 1	1 5	— —	2 2	3 2	15 25	1 3
Postrzały	4	1	2	—	3	1	1	2	—	2	2	2	20	1 1
Rany cięte i klute	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	4	1
Utopienie	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	3	2
Powieszenie	—	—	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	4	4
Spalenie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Zaczadzenie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Rzucenie się pod pociąg	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
	6	4	5	—	2	5	4	2	4	1	2	5	6	46
	3	4	—	—	3	3	4	1	—	6	—	2	4	32
	9	8	5	5	8	8	3	6	7	2	7	10	78	28

Rozkład zamachów samobójczych na poszczególne pory roku był w roku ubiegłym bardziej równomierny, aniżeli w latach dawniejszych. Stosunkowo większe liczby w porównaniu z latami dawniejszemi wykazują miesiące zimowe (styczeń i grudzień), dające w roku 1911 największą ilość zamachów samobójczych.

Jak w latach dawniejszych, tak również i w roku 1911 liczba mężczyzn, zamierzających się pozbawić życia przeważa nad liczbą kobiet. Wśród usiłujących się truc przeważają liczebnie kobiety, chociaż ta przewaga w roku ubiegłym nie była tak znaczna, jak w roku poprzednim. Broni palnej w przeciwieństwie do trucizn używali prawie wyłącznie mężczyźni, gdyż było ich 20-tu, a tylko jedna kobieta. Stosunki zatem pod tym względem bardzo zbliżone do roku poprzedniego — z jedną jednak wybitną różnicą, iż ilość wypadków, które się zakończyły śmiertelnie w tym właśnie dziale samobójstw (przy użyciu broni palnej) wzrosła niepomniernie — w roku 1910 na 19 postrzałów 6 śmierci; w roku 1911 na ogólną liczbę 21, przypadków śmiertelnych 13. Za pomocą zadania sobie ran ciętych i kłutych starali się pozbawić życia w roku ubiegłym wyłącznie mężczyźni — 4 przypadki, jeden z nich śmiertelny (w roku poprzednim było tego rodzaju zamachów samobójczych 7, w tem 5 mężczyzn i 2 kobiety — zmarł jeden mężczyzna). Utopić się zamierzali wyłącznie mężczyźni (3 przypadki, 2 z nich śmiertelne). Odebrać sobie życie przez powieszenie usiłowali zarówno mężczyźni jak i kobiety (4 m. i 3 k.) razem wypadków 7, z czego jedną kobietę zdołano odratować.

Jedna kobieta szukała śmierci przez oblanie się naftą i podpalenie (pogotowie zastało już zwłoki); jedna przy pomocy zatrucia gazem świetlnym — bez wyniku śmiertelnego; a jedna wreszcie (dziewczynka 12 letnia) poniosła śmierć, rzuciwszy się pod pociąg. — W roku ubiegłym nie notują zapiski pogotowia ani jednego wypadku rzucenia się z wysokości ¹⁾. W poprzednim roku na tej drodze szukały śmierci 3 kobiety (z czego 2 wypadki śmiertelne).

¹⁾ Zdarzył się wprawdzie i w roku ubiegłym w Krakowie jeden tego rodzaju wypadek (kobieta, umysłowo chora) z wynikiem śmiertelnym — lecz pogotowie nie było wzywane do tego wypadku, więc też nie jest on objęty naszym zestawieniem statystycznym.

Tab. 15.

Wiek samobójców	mężcz.	kobiet	Razem	Przypadki śmiertelne		Razem
				mężcz.	kobiet	
poniżej lat 14	1	1	2	1	1	2
od 14—20	4	11	15	1	3	4
21—25	15	6	21	6	1	7
26—30	12	5	17	5	—	5
31—35	3	2	5	2	1	3
36—40	7	3	10	4	—	4
41—45	—	2	2	—	—	—
45—50	3	1	4	—	1	1
62—70	1	1	2	1	1	2
	46	32	78	20	8	28

Mężczyźni stanowią . . . 58·97%

Kobiety „ . . . 41·03%

Przypadków śmiertelnych 36·00%

Jeżeli się przypatrzemy tej tabliczce, podającej nam wiek samobójców, to zauważyć możemy, iż największej ilości dostarczają lata 21—25, — przyczem w tej kategorii wieku przeważa bardzo wybitnie ilość mężczyzn nad ilością kobiet, — a później zaraz 26—30. Obie powyższe kategorie wieku razem wzięte, a zatem trzeci lat dziesiątek (21—30) dają prawie połowę ilości wszystkich samobójstw. Stosunki więc pod tym względem były w roku 1911 bardziej zbliżone do lat dawniejszych, aniżeli roku poprzedniego — 1910 — w którym szczególnie wielką ilość (25) wykazuje kategoria wieku poniżej lat 20 (14—20), a zatem wśród małoletnich jeszcze, i to przeważnie dziewcząt. Zresztą także i rok ubiegły wykazuje wśród kobiet bardzo znaczną stosunkowo ilość (11) samobójstw poniżej lat 20, czyli, że i w tym roku pośród samobójczyń największej ilości dostarczyły małoletnie jeszcze dziewczyny. Wyróżnia się zaś rok ubiegły od dawniejszych tem, że wykazuje samobójstwa i pośród dzieci poniżej lat 14; oprócz bowiem owej, wspomnianej już, 12-letniej dziewczynki, która się rzuciła pod pociąg, notujemy utopienie się chłopca 13-letniego.

Jak to już zaznaczono powyżej, ilość przypadków śmiertelnych (36% wszystkich zamachów samobójczych) wzrosła w roku

ubiegłym bardzo znacznie i to nietylko w porównaniu z rokiem poprzednim, w którym śmiertelność ta była stosunkowo bardzo mała (16·6%) — tak mała jak w żadnym roku poprzednio, — ale również i przy zestawieniu z latami dawniejszemi zauważyć można przyrost wyników śmiertelnych. Ten przyrost trzeba wobec tego w znacznej mierze odnieść do wprowadzonych po raz pierwszy w tem właśnie sprawozdaniu uzupełnień w rubryce śmiertelności na podstawie później zasięgniętych informacji, o czem wspomniano już na str. 26.

Z poniżej zamieszczonej tabeli dowiedzieć się można do jakich warstw społecznych należeli samobójcy, których Pogotowie miało ratować.

Tab. 16.

Mężczyźni		Kobiety	
Uczniowie szkół średnich i wyższych	13	Bez ściśle określonego zajęcia, mężatki, wdowy i panny przy rodzinie	16
Rzemieślnicy	12	Szwaczki i robotnice	7
Robotnicy i służący	10	Służące i wyrobnice	3
Zawody wolne	4	Uczen. szkół śred. i wyższ.	2
Urzędnicy	2	Kobieta publiczna	1
Pracownik handlowy	1	Niewiadomo	3
Niewiadomo	4		
Razem	46	Razem	32

Prawie połowę samobójców wśród mężczyzn stanowią ludzie zajęci pracą fizyczną: rzemieślnicy i robotnicy. Znacznej części dostarcza młodzież kształcąca się męska, bez porównania zaś mniej kobieca. Wśród kobiet natomiast przeważają kobiety zamężne i wdowy, a także panny małoletnie przy rodzinie pozostające. Z pośród zaś kobiet, które się same muszą troszczyć o swój byt, występują na pierwsze miejsce robotnice i szwaczki.

Dla uzupełnienia obrazu umieszczono poniżej tabelkę podającą zestawienie zamachów samobójczych wedle pory dobowej.

Tab. 17.

Pora	8-9	9-10	10-11	11-12	razem	12-1	1-2	2-3	3-4	razem	4-5	5-6	6-7	7-8	razem	Ogółem
Dzień	przed południem					w dzień					wieczorem					52
	1	3	2	7	13	6	2	4	5	17	7	7	4	4	22	
Noc	przed północą					w nocy					nad ranem					26
	6	6	1	2	15	2	1	2	4	9	1	—	—	1	2	

Z tabelki tej jednak trudno wyprowadzać jakieś dalsze wnioski, oprócz może jednego, że najmniej zamachów bywa nad ranem; rzecz zrozumiała.

Otrucia. — Liczba otruć zmniejszyła się nieco w roku ubiegłym w porównaniu z rokiem 1910.

Tab. 18.

Otrucia	mężczyzn	kobiet	Razem	Przypadki śmiertelne
Kwasem solnym	—	1	1	1 kob.
„ octowym	—	1	1	
„ karbolowym	—	2	2	
Lysolem	—	3	3	
Makowcem	2	—	2	
Morfiną	1	—	1	
Kokainą	1	2	3	
Atropiną	1	—	1	
Kroplami laurowymi	—	1	1	
Jodyną	—	1	1	
Fosforem	1	2	3	
Rtęcią	1	—	1	
Sublimatem	4	3	7	1 męż.
Formaliną	—	1	1	
Eterem	2	—	2	
Spirytusem denaturow.	—	2	2	
Octem drzewnym	1	—	1	
Ekspellerem	—	1	1	
Papryką	—	1	1	
Bez określenia	1	4	5	2 kob.
Razem	15	25	40	4 { 1 m. 3 k.

Jak z tablicy powyższej wynika również i w roku ubiegłym istniała bardzo wielka różnorodność pod względem środków uży-

wanych do trucia się, chociaż już nie tak wielka jak w roku 1910. Najczęściej używano w roku 1911 sublimatu. — Wynikiem śmiertelnym zakończyły się 4 otrucia — w roku poprzednim tylko jedno (sinkingiem potasu, — kobieta).

Przechodzimy do zamachów samobójczych przy pomocy broni palnej. Ilość ich nieco większa aniżeli w poprzednim roku.

Tab. 19.

Postrzały	mężczyźni	kobiety	Razem	Przypadki śmiertelne		
				m.	k.	Razem
w okolicę serca (w piersi)	7	—	7	1	—	1
w czoło	2	—	2	1	—	1
w skroń	9	—	9	9	—	9
w usta	1	1	2	—	1	1
w szyję	1	—	1	1	—	1
Razem	20	1	21	12	1	13

Najczęstsze w roku 1911 były zatem strzały w skroń; okazały się też najskuteczniejsze, gdyż wszystkie z wynikiem śmiertelnym. Jedyńy wypadek użycia broni palnej przez kobietę w celu pozbawienia się życia, to strzał w usta, sprowadził śmierć; natomiast mężczyzna, który próbował tego sposobu, pozostał przy życiu. Strzały w okolicę serca okazały się i w tym roku, podobnie jak w poprzednim, stosunkowo mało skuteczne, bo na 7 tylko jeden zakończył się śmiercią. Śmiertelność w tym dziale samobójstw przy porównaniu z rokiem 1910, — który i tutaj wykazywał wypadków śmiertelnych wyjątkowo mało, bo tylko 31·6%, — wzrosła w roku ubiegłym, dającym 61·9% wypadków zakończonych śmiercią, prawie w dwójnasób.

Inne rodzaje zamachów samobójczych, jak: przez zadanie sobie ran ciętych i kłutych, utopienie, powieszenie i t. d. omówiono już przy rozpatrywaniu tablicy 14-ej.

W roku ubiegłym nie notują kronika pogotowia większych katastrof, ani poważniejszych wypadków masowych — podobnie zresztą jak i w roku 1910.

Dla uzupełnienia obrazu działalności pogotowia wspomnieć jeszcze należy o przewożeniu chorych. Przewożenie to do szpitali, klinik i t. d. stanowią wcale pokaźną część działalności pogotowia rat. krakowskiego. Znaczną znowu stosunkowo liczbę tych przewozek stanowi przypadki chorób zakaźnych, do czego służy osobny wóz — nigdy już w innym celu nieużywany, — który po każdym takim przewiezieniu zostaje dokładnie zdezynfekowany.

Większość bardzo przeważającą stanowią przewózki bezpłatne niezamożnych chorych; zamożniejsi składają odpowiednią, stosunkowo niską opłatę. W roku ubiegłym przewieziono chorych 1679 ¹⁾, z tego tylko 367 za opłatą, a zatem przeszło tysiąc trzysta bezpłatnie.

Przewieziono do szpitali	1381
„ „ klinik	135
„ „ zakładów leczniczych prywatnych	46
„ „ mieszkań	103
„ na dworzec kolejowy	14

Tak się przedstawia w ogólnych zarysach działalność Towarzystwa Ratunkowego i utrzymanej przezeń stacji ratunkowej w dwudziestym pierwszym roku jej istnienia.

Kraków, w lutym 1911.

Dr. Wacław Zakrzewski, sekretarz.

¹⁾ Liczba tych przewozek w ostatnich latach wzrosła niepomniernie, bo od roku 1909, a zatem w ciągu dwóch lat, prawie się podwoiła. To też trzeba będzie może pomyśleć o jakich sposobach ewentualnego ograniczenia owych przewożeń — w przeciwnym bowiem razie może się to odbić niekorzystnie na właściwym, istotnym celu pogotowia ratunkowego.

SPRAWOZDANIE KASOWE

KRAKOWSKIEGO

Ochotniczego Towarzystwa Ratunkowego
za rok 1911.

Obrót

L. p.	Przychód	Kor.	hal.	Kor.	hal.
1	Remanent kasowy z r. 1910 .	2089	03		
2	Wkładki członków i korporacyj	3163	—		
3	Subwencje	8480	—		
4	Dary	10393	30		
5	Przychód dzienny	3656	—		
6	Odsetki	1329	38		
7	Z różnych źródeł	850	—		
8	Wkładki na r. 1912	16	—		
				29976	71

kasowy.

L. p.	Rozchód	Kor.	hal.	Kor.	hal.
1	Pomoc lekarska ¹⁾	8392	—		
2	Służba (dodatek za nocną służbę i nadzwyczajne posługi)	678	—		
3	Kursor	111	70		
4	Kolędy	60	—		
5	Prowadzenie kursu pierwszej pomocy	300	—		
6	Leki i materiały opatrunkowe	991	83		
7	Druki	378	75		
8	Inseraty, przepisywanie	38	10		
9	Utrzymanie inwentarza	1475	61		
10	Pranie bielizny	452	68		
11	Telefon	101	—		
12	Drobne wydatki, portorya	70	17		
13	Nadzwyczajne wydatki	265	52		
14	Przykupno inwentarza (zegar, koce i t. p.)	209	84		
15	Ulokowano w kasach oszczędności	11510	77		
16	Pozostaje gotówka	4940	74		
				29976	71

W Krakowie, dnia 19 lutego 1912 r.

Sekretarz:

Dr. Wacław Zakrzewski

Prezes:

Prof. Dr. Bolesław Wicherkiewicz
c. k. Radca Dworu

Skarbnik:

Kazimierz Jankowski

Komisya sprawdzająca:

Wacław Anczyc

Maurycy Dattner

Prof. Dr. Stanisław Pareński.

¹⁾ Dyżury lekarzy wprowadzono z dniem 1 lipca 1911, poprzednio pełnili służbę rygorozanci med., pobierający skromne dyetyienne. Dokładniejsze wyjaśnienia na str. 6.

Rachunek

L. p.	Przychód	Kor.	hal.	Kor.	hal.
1	Wkładki członków zwyczajnych	2.110	—		
2	„ firm i korporacyj . .	853	—		
3	„ członków dożywotnich	200	—		
4	Subwencje	8480	—		
5	Dary	10393	30		
6	Przychód dzienny (za prze- wiezienia i pomoc lekarską)	3656	—		
7	Odsetki	1329	38		
8	Z różnych źródeł	850	—		
				27871	68

administracji.

L. p.	Rozchód	Kor.	hal.	Kor.	hal.
1	Amortyzacja: wozów	505	—		
	instrumentów	125	—		
	sprzętów	119	84		
	bielizny	59	—	808	84
2	Pomoc lekarska			8392	—
3	Służba (dodatek za nocną słu- żbę i nadzw. postugi) . . .			678	—
4	Kursor			111	70
5	Koleży			60	—
6	Prowadzenie kursu pierwszej pomocy			300	—
7	Lekarstwa i materiały opa- trunkowe			991	83
8	Druki			378	75
9	Inseraty, przepisywania . . .			38	10
10	Utrzymanie inwentarza			1475	61
11	Pranie bielizny			452	68
12	Telefon			101	—
13	Drobne wydatki, portorya . . .			70	17
14	Nadzwyczajne wydatki			265	52
15	Nadwyżka bilansowa			13747	48
				27871	68

W Krakowie, dnia 19 lutego 1912 r.

Sekretarz:
Dr. Wacław Zakrzewski

Prezes:
Prof. Dr. B. Wicherkiewicz
c. k. Radca Dworu

Skarbnik:
Kazimierz Jankowski

Komisya sprawdzająca:
Wacław Anczyc Maurycy Dattuer Prof. Dr. Stanisław Pareński.

STAN MAJĄTKU

w dniu 31. grudnia 1911. roku.

L. p.	Stan czynny	Kor.	hal.	L. p.	Stan bierny	Kor.	hal.
1	Walory	38858	34	1	Majątki z końcem roku 1910	36340	60
2	Wozy	4550	—	2	Wkładki na rok 1912	16	—
3	Instrumenta	502	—	3	Nadwyżka bilansowa	1374	48
4	Sprzęty	1075	—				
5	Bielizna	178	—				
6	Gotówka	4940	74				
		50104	08			50104	08

W Krakowie d. 19. lutego 1912

Sekretarz:

Dr. Wacław Zakrzewski

Prezes:

Prof. Dr. B. Wicherkiewicz
C. k. Radca Dworu.

Skarbnik:

Kazimierz Jankowski

Komisya sprawdzająca:

Wacław Anczyc **Maurycy Dattner**
Prof. Dr. Stanisław Pareński

Spis członków wspierających.

1. Założyciele.

Z jednorazową wkładką 400 kor.:

Śp. J. Ekscel. Namiestnik Dr. Andzej hr. Potocki (2000 kor.)
Prof. Dr. Bolesław Wicherkiewicz, c. k. Radca Dworu (1000 kor.)
Prof. Dr. E. Neusser, c. k. Radca Dworu (600 kor.)
Arcybractwo Miłosierdzia
Dyrekcya Kolei Państwowych
Dyrekcya Kolei Północnej
Kasa Oszczędności miasta Krakowa
Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń.

2. Dobrodzieje.

Z jednorazową wkładką 200 kor.:

Towarzystwo Tramwajów elektrycznych (300 kor.)
Franciszek Macharski
Leopold Reich, Radca cesarski
Hr. Józefa Reyowa
Tekla Zachałkowa
Z fundacyi ś. p. Julii Umińskiej.

3. Dożywotni.

Z jednorazową wkładką 100 kor.:

Anczyc Wacław
Austryackie Towarzystwo Akcyj. Fabryki Portland-Cementu w Szczakowej
Czunko Adam, archit. i budowniczy, Radca m.
Dr. Stanisław Biesiadecki
Dawna Resursa mieszczańska
Gremium Aptekarzy
Prof. Dr. Bronisław Kader
Prof. Dr. Leon Mańkowski
Hr. Marya Ressegnier
Karol Uznański
Ignacy Wójcikiewicz (188 kor.)
Leon Zieleniewski
Spółka Kredytowa Członków Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń
Towarzystwo Zaliczkowe urzędników.

4. Zwyczajni

(rocznie najmniej 8 kor.)

1. Apteka pod firmą K. Wiszniewski	10	36. Czarnek Władysław	10
2. Armółowicz Jan, Dyr. filli Banku kraj.	8	37. Czynciel Celestyn, artysta mal.	8
3. Armółowicz Teofil	8	38. Dattner Maurycy, Prezes izby handl. i r. m.	10
4. Barberowska Karolina	8	39. Dawidowski Aleksander Radca Dworu	8
5. Bannet Arnold Dr.	8	40. Doboszyński Adam Dr., adwokat, r. m.	8
6. Bannet Salomon	8	41. Doliński Roman, Radca Dworu	10
7. Bartl Stanisław	10	42. Drozdowski Karol, dyr.	8
8. Bazes Gustaw Gerson, r. m.	10	43. Dominikanie O. O.	8
9. Berezowski Tadasz Dr.	8	44. Drukarnia Korneckiego i Wojnara	8
10. Beringer Wandalin, r. m.	8	45. Drukarnia Związkowa	50
11. Bialik Józef, r. m.	10	46. Eichhorn Ferdynand Dr.	8
12. Bielański Gustaw, Dr.	8	47. Eichhorn Salomon	8
13. Bielański Edward, inspektor kolei państ.	8	48. Ehrenpreis Zygmunt Dr., adwokat.	8
14. Bilewski Władysław	8	49. Elektrownia miejska	25
15. Biliński Maryan, Radca Dworu	10	50. Epstein Juliusz. r. m.	8
16. Birnbaum Juda, r. m.	8	51. Fabryka farb Karmańskiego (Gabryel Górski)	10
17. Biskupski Ignacy, r. m.	8	52. Fabr. Józefa Góreckiego	20
18. Bogdanik Józef Dr.	8	53. Fabryka Peterseima	8
19. Böhm Seweryn	8	54. Fabr. portlant-cementu B. Liban i S-ka	50
20. Bober Jakób	8	55. Fabryka tytoniu.	40
21. Bossowski Aleksander Dr., Prof. Uniw.	8	56. Federowicz Jan Kandy poseł sejmowy, r. m.	8
22. Braun Stanisław Dr., Prof. Uniw.	8	57. Fedorowicz Adam, delegat c. k. Namiestnictwa, Radca Dworu i c. k. Podkomorzy	10
23. Brummer Jakób	8	58. Fierich Franc. Xawery Dr. Prof. Uniw. r. m.	10
24. Bujwid Odo, Dr. Prof. Uniw., r. m.	8	59. Fischer Jan Władysław	8
25. Buzdygan Mikołaj Dr.	8	60. Flatau Michał Dr., Dyr. pol., Radca rządu	10
26. Caputa Józef, X. Dr. r. m.	8	61. Flis Kazimierz Dr.	8
27. Cech blacharzy	50	62. Fraenkel Michał.	8
28. „ kowali i stelm.	12	63. Fritsch Herman	8
29. „ krawców	8	64. Gawroński Felix Ks. Dr. Kanonik	8
30. „ ślusarzy	8		
31. „ szewców	8		
32. Cetnarowski Edw. Dr.	8		
33. Chronowski Jaxa Eustachy, wł. Grand Hotelu	50		
34. Ciechanowska Katarz.	8		
35. † Ciechanowski Waclaw	8		

65. Gazownia miejska . . . 25	97. Kasa Chorych powiat.
w Krakowie 50
66. Gertenbach Wilhelm . 10	98. Kasa Chorych powiat.
w Podgórzu *) . . . 100
67. Gertler Julian Dr. adw.
kraj., r. m. 8	99. Kirschner Łazarz . . . 8
68. Glatzel Józef, starszy
radca skarb. 8	100. Klemensiewicz Edm.
c. k. notaryusz, r. m. 8
69. Głowacki Robert Jan . 8	101. Knapiński Ludwik . . . 8
70. Godzicki Jan, r. m. . . 8	102. Kohn Dawid 8
71. Goldgart Naftali . . . 8	103. Komornicki Stefan Dr. 10
72. Goldlust — firma . . . 10	104. Konopiński Michał,
red., r. m. 8
73. Górkiewicz Czesław . 10	105. Kostanecki Kazimierz
Dr. Prof. Uniw. . . . 10
74. Grabowski Władysław,
archit.-budown. 8	106. Koll. XX. Pijarów . . 10
75. Gross Adolf, Dr. adw.
pos. do Rad. pań. i r. m. 8	107. Kosydarski Władysław 8
76. Grosser Artur, insp. Kol.
póln. 8	108. Kowalski Zygmunt,
Dyr. Kasy 8
77. Guńkiewicz Bronisław,
Dr. adwok. kraj. r. m. 10	109. Koy Michał Dr., adw. 12
78. Heumann Herm., r. m. . 8	110. Krobicki Henryk . . . 10
79. Hock Jan Nepomucen 10	111. Krongold Wilhelm Dr.
r. m. 10
80. † Holzer I. r. c. 8	112. Krupiński Jan Ks. Dr.
Kan. 8
81. Hoyer Henryk, Dr. Prof.
Uniw. 8	113. Krzetuski Kar. Dr. r. m. 8
82. † Ichheiser Michał, Dr.
adwok. kraj. 8	114. Krzczowska Aniela . 8
83. Iglicki Stefan, r. m. . . 8	115. Krzyżanowska Helena 8
84. Isenberg Leon 8	116. Krzyżanowski Maryan 8
85. Jakubowski Jan, Dr.
adw. kraj. 8	117. Krzyżanowski Stani-
sław, arch.-bud. . . . 8
86. Jakubowski Maciej, Dr.
Prof. Uniw. 8	118. Kulczyński Leon Dr.
Dyr. gim. Radca rządu 8
87. Janiszewski Tomasz,
Dr. fizyk 8	119. Kunicka Marya . . . 8
88. Jankowski Kazimierz,
dyr. Tow. kred. 8	120. Kwiatkowski Jan . . . 8
89. Jankowski Mikołaj . . . 8	121. Kwieciński Józef . . . 8
90. Jawornicki Józef, r. m. 8	122. Landau Jan Dr. prym. 8
91. Jezuici X. X. 8	123. Landau Ignacy Dr.
adw. poseł r. m. . . . 8
92. Judkiewicz Jakób, r. m. 8	124. Landau Rafał Dr. adw.
radca m. 8
93. Jugendfeinowa Agnie-
szka 8	125. Lang Antoni X., Dyr.
Zakł. 10
94. Karnasiewicz Tomasz . 8	126. Lang Ottokar Dr. . . . 8
95. Kasa Chorych miej. 200	127. Lazar Ludwik 8
96. Kasa Chorych drukarzy
i litogr. 40	128. Lenert Franciszek . . 8
	129. Leinkram Michał Dr. 8

*) Wkładka za r. 1911 jeszcze nie wpłynęła.

130. Lewandowski Witold	8	162. Peroś Jan, arch. bud.	
131. Leo Juliusz Dr. Pre-		r. m.	10
zydent m. Krakowa,		163. Piotrowski Witold	8
Posel do Rady państw.		164. Pollerowa Wanda	20
i na Sejm krajowy	8	165. Ponińska Aniela hr.	10
132. Łapiński Kazimierz Dr.	8	166. Popiel Konstanty	8
133. Łazarski Józef Dr.		167. Porębski August r.	
Prof. Uniw.	8	ces. r. m.	8
134. Major Maryan	8	168. Potocka Anna hr.	35
135. Mateczny Antoni	8	169. Potocki Franciszek hr.	8
136. Markus Karol	8	170. Poźniak Stanisław Dr.	8
137. Matusiński Jacek	8	171. Propperowa Adela	8
138. Maurizio Gustaw	8	172. Raczyński August	8
139. Maurizio Jan	8	173. Rada wyznaniowa gm.	
140. Marek Zygmunt Dr.		izrael.	30
adw., pos. do R. p.	10	174. Rakower Efroim	8
141. Merz Ludwik Dr. adw.		175. Reifer Arnold	8
r. m.	8	176. Resch Zygmunt	10
142. Meisels Adolf Dr. adw.		177. Ripper Hugo	8
r. m.	10	178. Ripper Aleksander	10
143. † Mendelsburg Albert	8	179. Ritterman Joachim r.m.	10
144. Meus Reimund r. m.	8	180. Romanowski Artur r.m.	10
145. Michalska Karolina	10	181. Rosenblat Emanuel Dr.	8
146. Muranyi Roman r. m.	11	182. Rosenblat Józef Dr.	
147. Mussil Leopold	10	Prof. Un., r. m.	8
148. Niemczewski Franci-		183. Rosner Aleksander Dr.	
c. k. notaryusz	8	Prof. Uniw.	8
149. Niemetz Alojzy	8	184. Roźnowski Stanisław	8
150. Niesiołowski Kazim.	8	185. Rutkowska Wanda	8
151. Niewiarowski Wład.		186. Rutkowski Maksymil.	
em. rot.	8	Dr. Prof. Uniw.	8
152. Nowotny Feliks nacz.		187. Rutkowski Kazim. Dr.	8
straży	8	188. Rydel Adam Dr.	8
153. Nowotny Fr. Dr. Prof.		189. Rydel Jan	8
Uniw.	10	190. Sare Józef c. k. r. dw.	
154. Nowak Julian Dr. Prof.		wiceprez. m. Kt.	8
r. m.	10	191. Satalecki Wincenty	8
155. Olszewski Karol Dr.		192. Schneider Ludwik Dr.	
Prof. Uniw.	8	r. m.	20
156. Pałkowska Antonina	8	193. Schoengut Stefan Dr.	
157. Pająk Jan r. m.	8	prezes Izby lek.	10
158. Papeé Maks Dr. Dyr.		194. Schechter Samuel	8
rzeźni	8	195. † Schwarz Henryk r. m.	8
159. Pareński Stanisław Dr.		196. † Słonecki Zenon Dyr.	8
Prof Uniw. r. m.	8	197. Silberbach Emil	8
160. Pieniążek Przemysław		198. Skórczewski Adolf	8
Dr. Prof. Uniw.	8	199. Skład apteczny Kle-	
161. Piltz Jan Dr. Prof. U.	10	mensiewiczowej	8

200. Sobierajska Marya	8	226. Tilles Samuel Dr. adw.	
201. Skąpski Józef Dr. adw.	10	r. m. prez. gminy izr.	
202. Sobolewski Ignacy	8	227. Tilles Adolf Dr. adw.	
203. Spis Stanisław X. Prof.		krajowy	8
Uniw.	8	228. Tislowitz Ignacy archit.	8
204. Stadmüller K. Prof. Dr.	14	229. Tomkowicz Stan. Dr.	8
205. Stecka Marya Konst.	10	230. Troczyński Romuald .	8
206. Stachowski Stanisław	8	231. Tow. tramwajów elek-	
207. Stowarz. tapicerów	8	ktrycznych	25
208. Stowarzyszenie mecha-		232. Urbanowa Eleonora .	8
ników, zegarmistrzów		233. Wachtel Bernard r. m.	8
i pieczętkarzy	8	234. Wachtel Zygmunt Dr.	
209. Stowarzyszenie złotni-		prym.	8
ków i jubilerów	16	235. Wajda Wincenty r. m.	10
210. Stowarzyszenie drukar-		236. Wasung Wład. Dr. r. m.	8
zy i litografów	8	237. Wiedeński Bank Zwią-	
211. Stowarzyszenie urzę-		zkowy	20
dniczek pocztowych	10	238. Wilczyński Józef r. m.	10
212. Stowarzyszenie intro-		239. Wójcikiewicz Stan. .	10
ligatorów i pudełkarzy	16	240. Zachałkowa Tekla .	10
213. Suski Wiktor r. m.	10	241. Zajączkowski Wład. .	8
214. Swolkien Władysław		242. Zakrzewski Wincenty	
nadradca policyi	10	Prof. Dr.	10
215. Swolkienowa Adela	10	243. Zakrzewski Tadeusz	
216. Swierzyński Stanisław		Dr. adw.	10
dyr. budow. m.	8	244. Zakład Ubezpieczeń od	
217. Szalay Ludwik Dr. adw.	8	wypadków dla Galicyi	
218. Szarski Henryk Dr.,		i Bukowiny	24
wiceprez. m. Krakowa	8	245. † Zanietowski Józef Dr.	8
219. Szklarski Andrzej	8	246. † Zborowski Ignacy	
220. Szołajska W.	8	Ekscel.	8
221. Szufa Ludwik	8	247. Zieliński Kazimierz .	20
222. Szybalski Miecz. r. sąd.	8	248. Zoll Fryderyk Dr. czł.	
223. Tarnowski Stanisław		Izby Panów	10
hr. Dr., Ekscell., prez.		249. Żuławski Karol Dr.,	
Akad. Umiej.	10	Prof. Uniw. Jagiell.	10
224. Tarnowski Zdzisław hr.	8	250. Żywnosteńska Banka	
225. Tilles Emanuel	8	filia	20

Zgłosili przystąpienie na r. 1912.

Epstein Tadeusz, ban-		Kozłowski Franciszek. z	8 K
kier, radca komer.	z 10 K	Krajewski Jan	8 „
Epstein Stan. Dr. adw. „	10 „	Laberschek Feliks Dr. „	8 „

Członkowie czynni.

1. Lekarze Pogotowia :

Dr. Antoni Pachoński,
kierownik pogotowia ratunkowego.

Dr. Gruszczyński Lucyan Dr. Przychocki Stanisław
Dr. Nowotny Gustaw Dr. Rec Wojciech
Dr. Zakrzewski Wacław.

Jako zastępcy byli czynni:

Dr. Krengel Maksymilian Dr. Krzysztoń Kazimierz
Dr. Missona Krzysztof Dr. Schinzel Zygmunt.

2. Dyżurni Pogotowia :

Rygorozanci i słuchacze V r. medycyny i Dr. Dr. med., którzy
uzyskali dyplom w roku sprawozdawczym.

1. Bacia Kazimierz	31. Markowski Władysław
2. Bartel Alfred	32. Maszadro Ksawery
3. Borczowski Karol	33. Dr. Margulies Saul
4. Bylicki Andrzej	34. Mierosławski Ludwik
5. Chełmecki Stanisław	35. Miłoszewski Mieczysław
6. Cholewka Władysław	36. Miziura Edward
7. Czarnek Zbigniew	37. Morawiec Stanisław
8. Dr. Dąbrowski Grzywo W.	38. Mossakowski Jan
9. Dłutek Jan	39. Nakonieczny Bolesław
10. Dobrowolski Kazimierz	40. Dr. Niewiarowski Marian
11. Drobniewicz Zygmunt	41. Nowicki Jan
12. Gąsiorowski Stanisław	42. Okuljar Bolesław
13. Gieszczykiewicz Marian	43. Dr. Olbrycht Jan
14. Glatzel Jan	44. Orzechowski Konrad
15. Goldmann Józef	45. Dr. Owczarewicz Leon
16. Grabczak Ludwik	46. Radziszewski Władysław
17. Grosser Ernest	47. Dr. Rapaport Arnold
18. Dr. Hall Aleksander	48. Rdułtowski Jan
19. Halpern Władysław	49. Rosenzweig Stanisław
20. Hodobod Stanisław	50. Rouppert Stanisław
21. Dr. Janczarski Ludwik	51. Dr. Rudzik Stanisław
22. Jeziorski Witold	52. Rupniewski Edmund
23. Dr. Karwacki Mieczysław	53. Rzążewski Henryk
24. Kessel Kazimierz	54. Dr. Salak Bolesław
25. Kłosowski Stanisław	55. Schönberg Emil
26. Konwerski Marian	56. Schröder Antoni
27. Dr. Krawczyński Stanisław	57. Siwiński Bolesław
28. Dr. Krzysztoforski Karol	58. Dr. Składkowski Sławój
29. Lukas Stefan	59. Sołtysik Józef
30. Majewski Wacław	60. Stanoch Adolf

61. Dr. Starzyński Artur	68. Typrowicz Stanisław
62. Stefański Edward	69. Waga Franciszek
63. Dr. Stupnicki Jan	70. Walter Bolesław
64. Dr. Szulc Gustaw	71. Dr. Walter Franciszek
65. Dr. Szumski Władysław	72. Dr. Więckowski A. S.
66. Dr. Szymonowicz Józef	73. Wojewski Stanisław
67. Dr. Türschmid Wilhelm	74. Wojtaszek Roman
75. Zbyszewski Włodzimierz	

Służba Pogotowia.

Sanitaryusze :

Lanoszka Antoni
Serafin Jan
Tomaszewski Jakób

Woźnice :

Gorczyca Wojciech
Karaś Piotr
Sabatowicz Franciszek.

Tabor Pogotowia ratunkowego.

Cztery karetki :

- 3 karetki ratunkowe ;
- 1 karetka do przewożenia przyp. zakaźnych.
- 1 lektyka na kołach gumowych
- 1 fotel składany ;
- 4 pary noszy.

Jedenaście kufrów sanitarnych :

- 4 kufry wyjazdowe ;
- 1 skrzynka z odtrutkami ;
- 1 kufer katastrofowy ;
- 2 skrzynki katastrofowe ;
- 1 kufer posterunkowy ;
- 2 skrzynki zapasowe.

